

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3ECdo/246/2014
Identifikačné číslo spisu:	8812200029
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8812200029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej PRO CIVITAS, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 45869464, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karpatská č. 18, proti povinnému Q. A. bývajúcemu v C., o vymoženie 611,56 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 11 Er 7/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 17. decembra 2013 sp.zn. 11 CoE 47/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku zo 7. októbra 2011 sp.zn. IIC1110051 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Rozhodcovská, arbitrážna a mediačná, a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením zo 17. apríla 2012 č.k. 11 Er 7/2012-15 uvedenú žiadosť súdneho exekútora zamietol. V odôvodnení poukázal na to, že právna predchodkyňa oprávnenej (Poštová banka, a.s.) a povinný uzavreli úverovú zmluvu, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Dospel k záveru, že na daný prípad treba aplikovať ustanovenia § 44 Exekučného poriadku, § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. ako aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom osobitne dojednaná, v úverovej zmluve spĺyvala s ostatnými štandardnými podmienkami a spotrebiteľ mohol úverovú (formulárovú) zmluvu ako celok buď odmietnuť alebo sa podrobiť podmienkam dodávateľa bez toho, aby mal reálnu možnosť posúdiť obsah rozhodcovskej doložky a jej právne dôsledky. Doložka vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj preto,

lebo spotrebiteľovi sa ňou odoprela ochrana poskytovaná ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, a tiež preto, lebo spotrebiteľ sa ňou vzdal svojho práva domáhať sa ochrany v konaní pred všeobecným súdom. Dodávateľom vopred naformulovaná doložka vyznievala totiž tak, že každý prípadný spor dodávateľa a spotrebiteľa musí byť prejednaný pred rozhodcovským súdom. Takáto doložka je v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách neplatná. V nadväznosti na to súd prvého stupňa konštatoval, že doložka s takýmito dôsledkami je považovaná za nekalú aj v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý z tohto dôvodu nie je vykonateľný exekučný titul. Vzhľadom na to žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Toto uznesenie napadla oprávnená odvolaním.

Krajský súd v Prešove uznesením zo 17. septembra 2013 sp.zn. 11 CoE 47/2013 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. Túto otázku bol oprávnený riešiť bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ako účastník rozhodcovského konania využil všetky možnosti ochrany, ktoré mu zákon priznáva v rozhodcovskom konaní. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa nepreskúmal vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, len realizoval svoje oprávnenie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Aj podľa názoru odvolacieho súdu má v danom prípade rozhodcovská doložka charakter neprijateľnej podmienky, ktorá v právach a povinnostiach zmluvných strán spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a súd prvého stupňa ju opodstatnene považoval za neplatnú. Správny je nielen záver súdu prvého stupňa, že označený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ale aj záver, že právna predchodkyňa oprávnenej nepostupovala dôsledne podľa § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), d) odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poznamenala, že jej dovolanie je prípustné aj v zmysle § 383 ods. 3 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp.zn. 3 Cdo 224/2012, 3 Cdo 295/2012, 3 Cdo 227/2012, 3 ECdo 9/2013, 3 Cdo 237/2012, 3 ECdo 106/2013, 3 ECdo 194/2013, 3 ECdo 225/2013, 3 ECdo 68/2014, 3 ECdo 76/2014, 3 ECdo 84/2014, 3 ECdo 96/2014, 3 ECdo 178/2014. Dovolací súd konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci. V označených rozhodnutiach najvyšší súd uviedol, že

1. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§

236 ods. 1 O.s.p.), dovolanie smerujúce proti uzneseniu je prípustné, ak je napadnuté uznesenie uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá však znaky takého uznesenia, preto prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.,

2. nesprávny je názor oprávnenej, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p.; toto ustanovenie sa totiž týka prípustnosti dovolania proti rozsudku (nie uzneseniu),

3. prípustnosť podaného dovolania by za tohto stavu zakladalo iba to, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p.; oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

4. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

5. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,

6. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie),

7. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; takým postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.),

8. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej neodopiera právo na výkon rozhodnutia, ani nedochádza k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.,

9. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),

10. postup banky nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),

11. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávnenej, že slovenský preklad Smernice nie je správny,

12. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo 7. mája 2014 sp.zn. PLz. ÚS 1/2014 o zjednotení právnych názorov uviedol, že pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je možnosť vyjadriť sa k podkladom súdneho rozhodnutia reálne poskytnutá oprávnenému v odvolacom konaní; najvyšší súd pre účely preskúmvanej veci konštatuje, že oprávnenej bola táto možnosť poskytnutá,

13. neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012, resp. I. ÚS 64/2014) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú..

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.